

4842 SAYILI YASA IŐIŐINDA YATIRIM İNDİRİMİ UYGULAMASI

Ahmet TEKİN*

ÖZET

Yatırım İndirimi istisnası, ticari ve zirai kazançlar ile kurum kazançlarının vergilendirilmesinde, kanunda öngörülen şartlar dahilinde , yapılan harcamaların belli bir tutarının vergiye tabi matrahın hesabında indirilmesine imkan tanıyan bir teşvik sistemidir.Bu özelliğiyle yatırım indirimi , yatırımın maliyetine etkide bulunarak yatırımın karlılığını artıran bir teşvik sistemidir. 4842 sayılı yasa ile yatırım indirimi uygulamasına önemli değişiklikler getirilmiştir. İlk değişiklik ise yatırım indiriminin bir istisna olduğunun kanun metninde yer alması olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yatırım İndirimi, İstisna, 4842 Sayılı Yasa, Kesinti, Teşvikler

ABSTRACT

During the taxation of trade and agricultural income, investment allowance exception is an encouragement system which allow to reduce a specific amount of expenditures under condition suggest by the law from the account of tax assesment. By the speciality of investment allowances, it is a promotion system that increases the investment profitability by effecting the investments cost. Important variations has become to interpretation of investment allowance with the article 4842. First variation is taking a place for investment allowance in the law article as being an exception.

Keywords: Investment allowance, Exception, Deductions, Promotions

GİRİŞ

Ülkeler kalkınma ve büyüme politikalarını belirlerken teşvik edici maliye politikalarını da dikkate almaktadırlar.Maliye politikası araçları içerisinde vergi politikalarının önemli işlevi olmaktadır. Ülkemizin iktisadi ve teknolojik kalkınma ve istihdam yaratma amacına ulaşmasına yönelik bir araç olan “yatırım indirimi müessesesi ”, 4842 sayılı kanunla Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerle temel değişime uğramıştır. Daha önce Gelir Vergisi Kanununun Ek 1,2,3,45,6’ncı maddelerinde düzenlenmiş olan yatırım indirimi yeni bir anlayışla GVK’nun mülga 19’uncu maddesinde hüküm altına alınmış , söz konusu ek maddeler yürürlükten kaldırılmıştır. Bu yeni sistem 4842 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 24.4.2003 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

YATIRIMI İNDİRİMİ UYGULAMASINDA 4842 SAYILI YASA İLE GETİRİLEN DEĞİŞİKLİKLER

Vergi teşviklerinden biri olan yatırım indirimi istisnası, yatırımları ve istihdamı artırmak için mükelleflerin belirli şartları yerine getirmesi halinde devletin alacağı verginin bir kısmından vazgeçmesidir.

Devletin, özel sektörün yapması gereken yatırımları özendirme yollarından biri olan yatırım indiriminde 24.04.2003 tarih, 25088 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4842 sayılı yasa ile önemli değişiklikler yapılmıştır.

---

* Yrd. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

4842 sayılı yasada ilk göze çarpan değişiklik, maddede yer alan “yatırım indirimi” ifadesinin “ticari ve zirai kazançlarda yatırım indirimi istisnası” olarak değiştirilmesidir. “Yatırım İndirimi” ifadesi 4369 sayılı Kanunla kurum kazançları üzerinden yapılacak gelir vergisi tevkifatının düzenlendiği GVK’nun 94. maddesinin 6/b bendinde yapılan değişiklik sonucunda yoğun tartışmalara neden olmuştu. Söz konusu kavram kargaşası 4842 sayılı kanunla yapılan ifade değişikliği ile ortadan kaldırılarak yatırım indiriminin istisna niteliğinde olduğu hüküm altına alınmıştır. (GÜMÜŞAY, 2004).

4842 sayılı yasa ile yapılan değişikliklerin hareket noktası, teşvikin daha dar kapsamlı ancak daha etkin ve basit hale getirilmesi, mükellef ile vergi idaresinin iş ve işlemlerini azaltmaktır. Ancak sistemin basitleştirilmesi amaçlanırken aynı zamanda teşvikin kapsamının daraltılması işsizlik ve istihdam gibi ekonomik sorunların çözümünde beklenen yararı getiremeyecektir. Dünyada rekabetin arttığı ve global sermayenin önündeki engellerin kalktığı bir ortamda yasa koyucuyu böyle bir karar almaya iten esas nedenin kamunun borçlanma ihtiyacını en aza indirme niyetidir. (Yıldız,2004)

Yasada yapılan yeni düzenlemeyle mükellef ile vergi idaresinin iş ve işlemlerini azaltmak amacıyla yatırım indirimi istisnasından yararlanabilmek için teşvik belgesi alma zorunluluğu kaldırılmıştır. Ancak Yatırımlara Devlet Yardımları Hakkında Karar Hükümleri uyarınca yatırımcılara sağlanacak destek unsurlarından (KDV istisnası, vergi, resim ve harç istisnası, gümrük vergisi ve toplu konut fonu istisnası vb.) yararlanmak isteyen yatırımcılar için hazine müsteşarlığından teşvik belgesi almaları gerektiğinden, bürokrasinin azaltılması açısından belgenin vergi idaresi tarafından aranmamasının bir esprisi olmayacaktır. Bu nedenle KDVK’nun 13/d bendinde yapılacak bir değişiklikle teşvik belgesi alma zorunluluğunun KDV açısından da kaldırılması yatırım indirimine paralel bir düzenleme olacaktır. Ayrıca değişiklikle getirilen yeni uygulama uyarınca, istisna kazançlar üzerinden prensip olarak tevkifat yapılmayacak, ancak bu kazançların kar dağıtımına konu edilmesi halinde bu kar paylarına Gelir Vergisi Kanunu’nun 94/6-b maddesi uygulanacaktır. Dolayısıyla Gelir Vergisi Kanunu’nun 94’üncü maddesinin değişmeden önceki 6/b-ii bendine göre tevkifata tabi tutulması öngörülen istisna kazançlar üzerinden bu maddeye istinaden tevkifat yapılması söz konusu olmayacaktır. (Koçak, 2004, TEKİN, 2003). Yeni düzenlemede de harcamanın yapıldığı yıla ilişkin vergi matrahının tespitinde kazancın yetersiz olması dolayısıyla indirim konusu yapılamayan istisna tutarlarının yeniden değerlendirme oranı kullanmak suretiyle endekslemesi aynen korunmuştur. (Ahkemoğlu, 2004).

Ayrıca yatırım teşvik belgesinin kalkması uygulamadaki çok başlılığın giderilmesine yönelik olarak doğru bir adım olmasına karşın, ülkelerin kalkınmasında önemli paya sahip olan “yatırım planlamasının” tamamen devre dışı bırakılması yerinde değildir. Ayrıca Türkiye gibi gerek bölgesel gerekse sektörel açıdan büyük farklılıklar bulunan bir ülkede tek oran uygulaması bu farklılıkların giderilmesine katkı sağlamayacağı gibi daha çok açılmasına da sebep olabilecektir. Konuya sosyal açıdan bakıldığında da ekonomik yönden daha az kalkınmış, dışarıya göç veren bölgelerimizde daha yüksek bir yatırım indirimi

4842 Sayılı Yasa İşığında Yatırım İndirimi Uygulaması

oranı uygulanması yatırımların bu bölgelere kanalize olmasına katkı sağlayabilecektir. (Yıldırım, 2004). Ancak teşvik belgesinin kaldırılması yatırım indirimi uygulamasını daha basit ve anlaşılır hale getirmiştir.(MAVRAL, 2003)

4842 sayılı yasa ile yatırım indirimi istisnası uygulamasının usul ve esaslarını belirleme yetkisi sadece Maliye Bakanlığına verilmiştir. Bu nedenle yatırımların planlanmasının yapılmasında eşgüdüm ve koordinasyon eksikliklerinin olması da mümkündür.

YATIRIM İNDİRİMİ İSTİSNASINDAN YARARLANACAK OLANLAR, YATIRIM İNDİRİMİNİN KONUSU VE ORANI

Yatırım İndirimi İstisnasından Yararlanacak Olanlar

Yatırım indiriminden ticari veya zirai kazançları bilanço esasına göre tespit edilen tüm gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri yararlanabilirler. Yatırım indiriminden yararlanacak olan mükellefler açısından tam mükellef-dar mükellef ayrımı söz konusu değildir. Buna göre yatırım indirimi istisnasından yararlanacak olan mükellefleri şu şekilde sayabiliriz:Ticari Kazanç Sahipleri, Gerçek Kişiler, Kollektif Şirketler,Adi Komandit Şirketler,Adi Ortaklıklar,Zirai Kazanç Sahipleridir.Kurumlar Vergisi Mükellefleri, Sermaye Şirketleri, Kooperatifler,İktisadi Kamu Müesseseleri,Dernek ve Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler,İş ortaklıkları; buna rağmen kazançları işletme hesabı veya basit usulde tespit edilen ticari kazanç sahipleri, serbest meslek erbabı, ücret, menkul ve gayrimenkul sermaye iradı sahipleri ile diğer kazanç ve irat sahiplerinin yatırım indirimi istisnasından yararlanmaları mümkün değildir.

GVK'nun 19/6. maddesine göre mükelleflerin kayıtlarını, hesaplanan ve yararlanılan yatırım indirimi istisnası tutarlarının yıllar itibariyle takibini yapacak şekilde tutmaları gerektiği hüküm altına alınmıştır. Yatırım indirimi istisnasından yararlanma hakkının sadece bilanço esasına göre defter tutan ticari ve zirai kazanç mükelleflerine tanınmış olması, kayıtların ayrıntılı olarak ancak bilanço esasında gösterilebileceğinden kaynaklanmaktadır. Ancak sadece tutulan defterlerin farklı olması nedeniyle aynı durumda olan mükelleflerden birinin yatırım indirimi istisnasından yararlanması diğerinin yararlanmaması vergide genellik ve adalet ilkesinin ihlal edildiği anlamına gelmektedir. Bu nedenle yatırım indirimi istisnasının mükellef bazında uygulama alanının genişletilmesi gerekmektedir.

Yatırım İndiriminin Konusu ve Oranı

4842 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden önce yatırım indiriminin oranı, kaynağı ne olursa olsun yapılan yatırım tutarının %40'ıydı. Bakanlar kurulu bu oranı kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıdığı belirtilen sektörlerde yapılan yatırımlar için %100'e, 250 milyon ABD doları karşılığı TL'n aşan sınav yatırımlarda %200'e kadar artırmaya veya kanuni orandan az kalmamak üzere yeniden tespit etmeye yetkiliydi. Bu oran organize sanayi bölgelerinde ve kalkınmada öncelikli yörelerde %100 olarak uygulanır .

4842 sayılı kanun ile yatırım indirimi oranı tek oran haline getirilmiştir. Yeni uygulamayla mükelleflerin faaliyetlerinde kullanmak üzere yeni olarak satın

aldıkları veya imal ettikleri amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin maliyet bedelinin % 40'ı yatırım indirimi olarak gelir vergisi ve kurumlar vergisi matrahından indirilmektedir.

Bu durum %100 lük ve % 200 lük olan yüksek oranların mükellefler açısından daha önceki yatırım indirimi uygulamasındaki vergi avantajının azalması sonucunu doğurmaktadır.

Deneme üretim maliyetleri ve malzeme bedelleri amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliğinde değerlendirilemeyeceğinden yatırım indirimine konu edilememektedir. Petrol Kanunu ve Maden Kanununa göre yürütülen arama ve sondaj faaliyetleri için yapılan ve aktifleştirilen harcamalar yatırım indirimi istisnasından yararlanmaktadır.

YATIRIM İNDİRİMİ UYGULANACAK KAZANÇLAR VE YATIRIM İNDİRİMİ UYGULAMASININ BAŞLANGICI

Yatırım indirimi, kurumlar vergisi mükelleflerinin kurum kazançları ile gelir vergisi mükelleflerinin ticari veya zirai nitelikteki kazançlarına uygulanmaktadır. Ancak bu kazançların bilanço esasına göre tespit edilmesi gerekmektedir.(DEMİRBILEK, 2004) Yatırım indirimi uygulaması kapsamında bulunan mükelleflerin, kazancı bilanço esasına göre tespit edilen birden fazla şahsi işletmesi olması durumunda; söz konusu indirim, sadece yatırımın yapılmış olduğu işletmeden elde edilen kazançta değil, ticari işletmelerden elde edilen kazançlar toplamına uygulanacaktır. Ancak; hem ticari hem de zirai işletmesi olan bir mükellefin ticari faaliyeti ile ilgili olarak yaptığı yatırımdan dolayı kazandığı yatırım indirimini, zirai faaliyetlerden sağladığı kazançtan indirmesi mümkün değildir. Aynı şekilde, zirai faaliyeti ile ilgili olarak yapılan yatırımdan dolayı hak kazanılan yatırım indirimi de bu kişinin ticari faaliyetinden sağladığı kazançta uygulanmayacaktır.

Yatırım indirimi uygulaması açısından adi şirketler ile kolektif ve adi komandit şirketler, bağımsız birer ünite olarak kabul edilmişlerdir. Bu nedenle, bunların yaptıkları yatırımlara ait indirim, ortaklığın bünyesi içinde kalacak ve dolayısıyla ortaklar hisselerine isabet eden indirim tutarlarını vermiş oldukları yıllık beyannamelerinde yalnızca bu ortaklıktan elde etmiş oldukları ticari kazançlarına uygulayabileceklerdir.

Kurumlar vergisi mükelleflerinin ise; kurumların her türlü faaliyetlerinden dolayı elde etmiş oldukları kazançlar kurum kazancı olarak nitelenmekte olduğundan, yatırım indirimi uygulanacak kazançların tespitinde, kazancın türü bakımından herhangi bir ayırım söz konusu olmayacak, bunlar uygulamaya hak kazanmış oldukları yatırım indirimi tutarını kazançlarının elverdiği ölçüde kurumlar vergisi matrahından düşebileceklerdir.

Gelir vergisi kanununun yatırım indirimini düzenleyen maddelerinde yatırım indirimi uygulamasının başlangıcında, 01.01.1999 tarihinden önce alınan yatırım indirimi teşvik belgeleri ile 01.01.1999 tarihinden sonra alınan yatırım teşvik belgeleri bakımından farklı esaslara bağlanmıştır.

01.01.1999 tarihinden önce teşvik belgesine bağlanan yatırımlar için yatırım indirimi uygulamasına, yatırım konusunu teşkil eden aktif kıymetlere ilişkin

4842 Sayılı Yasa İşığında Yatırım İndirimi Uygulaması

harcamaların yapıldığı takvim yılından; 01.01.1999 tarihinden sonra teşvik belgesine bağlanan yatırımlar için yatırım indirimi uygulamasına, teşvik belgesinin alındığı tarihte beyanname verme süresi geçmemiş hesap döneminden, itibaren başlanacak ve yatırım indiriminden yararlanacak tutara ulaşıncaya kadar devam olunacaktır.

4842 sayılı kanun ile 01.01.1999 tarihinden sonra alınan teşvik belgeleri için öngörülen yatırım indirimi uygulamasına son verilmektedir. Öngörülen yatırım indirimi uygulamasının vergi sisteminde kalması mükelleflerin yatırımlarını özendirme açısından faydalı olacaktır.

4842 sayılı yasaya göre yatırım indirimi uygulamasına, yatırımın konusunu oluşturan aktif değerlere ilişkin harcamaların yapıldığı takvim yılından itibaren başlanır ve indirimden yararlanılacak tutara ulaşıncaya kadar devam olunur. Bu uygulama bakımından “harcama”, yatırım indirimine konu iktisadi kıymetlere ilişkin bedelin ödenmesi yada borçlanılması, bu iktisadi kıymetlerin işletmenin aktifindeki herhangi bir hesaba kaydedilmesi ve iktisadi kıymetlere yatırımcı tarafından tasarruf edilebilir duruma gelmesi anlamına gelmektedir.

Yurt dışından sağlanacak yatırım mallarına ait harcamalara ilişkin yatırım indirimi, kat'i ithalleri yapıp gümrükten çekilerek işletmenin aktifindeki bir hesaba alındığı tarihte uygulanacaktır. Mal ve hizmet üretim yeri olarak kullanılmak üzere inşa edilen bina yatırımlarında veya yatırım indirimine tabi iktisadi kıymetlerin parça parça satın alıp monte edilmesi durumunda yatırım indirimi istisnası, harcamaların yapılmaya başlandığı yıldan itibaren uygulanır. (YİĞİTBAŞI, 2004)

YATIRIM İNDİRİMİNİN UYGULANMA SIRASI VE YATIRIM İNDİRİMİ HESAPLANMAYACAK İKTİSADİ KIYMETLER

Belirli bir vergilendirme döneminde yararlanılabilecek yatırım indirimi istisnası tutarı, önceki dönemlerde yapılmış harcamalar üzerinden hesaplanmış ancak kazancın yetersizliği nedeniyle ilgili olduğu dönemde indirim konusu yapılmamış tutarlardan, cari dönemde gerçekleşen yatırım harcamaları üzerinden hesaplanan veya öngörülen harcamalar üzerinden hesaplanan tutarlardan oluşabilmektedir. İstisnanın tamamının ilgili dönemde kullanılamaması halinde istisna tutarının hangi sırayla kullanılacağı önem taşımaktadır.

İstisna tutarının tamamının kullanılamaması durumunda ilgili dönemde indirim konusu yapılacak olan istisna tutarının tespitinde;

Öncelikle, önceki dönemlerde yapılan harcamalar üzerinden hesaplanan ancak kazancın yetersizliği dolayısıyla indirimi mümkün olmadığı için cari dönemde dikkate alınabilecek yatırım indirimi tutarları, daha sonra beyannamenin ilgili olduğu yılda gerçekleşen yatırım harcamaları üzerinden hesaplanan yatırım indirimi tutarları, son olarak, beyannamenin ilgili olduğu yılı takip eden yılda yapılması öngörülen yatırım harcamaları üzerinden hesaplanan yatırım indirimi tutarları dikkate alınacaktır. Birden fazla teşvik belgesi olması halinde aynı gruba giren yatırım indirimi tutarlarına ilişkin olarak yatırım teşvik belgelerinin tarihi esas alınarak indirim sırası belirlenecektir.

Bu sıraya uyulması yıllık beyanname üzerinde yararlanılan yatırım indirimi tutarının ve esasen kullanılmayacak devreden yatırım indirimi tutarlarının kaynağını belirlemek açısından önemlidir. Bir mükellefin hem 24/04/2003 tarihinden önce geçerli olan hükümlere hem de bu tarihten sonra geçerli olan hükümlere göre tespit edilen yatırım indirimi istisnası bulunması halinde, bu iki grup arasından hangisine öncelik vereceğine mükellef kendisi belirleyecektir. (Altındağ, 2004)

Yatırım indirimi istisnası, mükelleflerin faaliyetlerinde kullanmak üzere satın aldıkları veya imal ettikleri amortisman tabi iktisadi kıymetlerin yeni olanlarının maliyet bedeli esas teşkil etmektedir. Vergi Usul Kanunu'nun 313'ncü maddesinde amortisman tabi iktisadi kıymetlerin neler olduğu sayılmıştır. Ancak Vergi Usul Kanunu'nun 313'ncü maddesinde sayılan iktisadi kıymetlerin tamamının yatırım indiriminden yararlanması mümkün bulunmamaktadır. Gelir Vergisi Kanununun 4842 sayılı kanunla değişen 19'uncu maddesinin 4 numaralı bendinde, yatırım indirimi istisnasına konu olamayacak amortisman tabi iktisadi kıymetler sayılmıştır. (MAYA, 2003)

Bedeli 6 milyar liradan az olan iktisadi kıymetler:

İktisadi ve teknik bakımdan bir bütünlük arz eden iktisadi kıymetler haddin aşıp aşılmadığının tespitinde bir bütün olarak dikkate alınmaktadır. Ve bu kıymetler bir işletmede belli bir fonksiyon etrafında birleşerek bir üretimde bulunan veya üretime herhangi bir aşamada bir değer kazandıracak nitelikteki bir fonksiyonu tamamlayarak yerine getiren iktisadi kıymetler topluluğu olarak tanımlanabilir.

Örneğin;

- Bir bilgisayar sistemini oluşturan donanım malzemeleri ,
- Bir tekstil işletmesinde yeni bir üretim bandı oluşturulmasında kullanılan makineler,

- Yazar kasalar ve barkot okuyucu cihazlar,

- Okul sıra ve masaları,

- Turistik otel için alınan yatak, yorgan ve battaniyeler,

- Lokanta işletmesi için alınan tabak, çatal, bıçak ve bardaklar,

aynı fonksiyona hizmet ettiklerinden, iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük oluşturmaktadır. Söz konusu iktisadi kıymetlerin yenilenmesi halinde de yapılan harcamalar topluca değerlendirilecek ve tutarı belirlenen limiti aşması halinde (2003 yılı için 5 milyar) yatırım indirimine konu edilecektir. Örneğin, sistem bilgisayarlarının bir kısmının ekranlarının değiştirilmesi durumunda, yatırım indirimi uygulamasında satın alınan ekranların toplam bedeli dikkate alınacaktır. Yatırım indiriminin konusunun bedeli 6 milyar liranın üzerinde olan amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satın alınması veya imal edilmesi olarak belirlenmesi yatırım indiriminin teşvik olması özelliğini ortadan kaldırmaktadır.

Bedelsiz olarak iktisap edilen iktisadi kıymetler

İktisadi kıymetlerin yatırım indirimi istisnası kapsamında değerlendirilebilmesi için bir bedel ödenmesi gerekmektedir. Örneğin hibe veya

bağış yoluyla elde edilen iktisadi kıymetler için yatırım indirimi istisnası uygulanmayacaktır. (Özkara, 2004)

Gayrimaddi Haklar ile ekonomik ömrü 5 yıldan kısa olan maliyet bedelleri

Vergi Usul Kanununun 313. maddesine göre gayri maddi haklar amortismanına tabi iktisadi kıymet olmasına rağmen, gayri maddi haklar için yapılan harcamalar yatırım indirimi istisnasına konu olmamaktadır. Gayri maddi haklardan sadece, yatırım indiriminden yararlanan iktisadi kıymetlerin kullanılabilmesi için gerekli olan bilgisayar programları yatırım indirimine konu edilebilecektir. Bu nedenle, bilgisayar programlarının yatırım indiriminden yararlanabilmesi için;

-Programların kullanılacağı iktisadi kıymetlerin yatırım indiriminden yararlanması,

-Programların, iktisadi kıymetlerin kullanılabilmesi için gerekli olması, koşullarının aynı anda sağlanmış olması gerekmektedir.

Bilgisayar programları, işletim sistemleri ve uygulama programları olarak ikiye ayrılabilir. İşletim sistemleri, bilgisayarın kullanılması için mutlaka bulunması gereken programlardır. Uygulama programları ise bilgisayarın kullanımına bağlı olarak çeşitli fonksiyonları yapabilecek programlar olup, bilgisayarların kullanılabilmesi için zorunlu olmamakla birlikte, bazı uygulama programlarının kullanılması, bilgisayar yatırımı yapılarak hedeflenen sonucun elde edilmesi için gerekli olabilir. Örneğin; bir özel sağlık işletmesinin hasta giriş ve çıkışları ile tıbbi malzeme kayıtlarının izlenmesi amacıyla satın aldığı bilgisayar programları, bilgisayar sisteminin yatırım indirimine konu olması halinde istisna kapsamında değerlendirilecektir. Çünkü işletmenin söz konusu yatırımı yapma amacının gerçekleştirebilmesi için bu programın alınması gerekmektedir. Ancak, aynı işletmenin satın aldığı grafik tasarımı programı veya oyun programları ise sistemi oluşturan bilgisayarların kullanılması için gerekli olmadığından yatırım indirimi kapsamı dışındadır.

Vergi idaresi tarafından verilen bir muktezada “bankacılık faaliyeti ile işgal eden bir firmanın faaliyet konusu gereği müşterilerine sunduğu hizmetler nedeniyle kullanılmak durumunda olduğu gayrimaddi hak niteliğindeki muhtelif yazılım programlarının ancak anılan firmanın yatırım indiriminden yararlanan iktisadi kıymetlerin kullanılabilmesi için gerekli olan bilgisayar programları kapsamında olması halinde yatırım indirimine konu edilebileceği” yönünde görüş bildirmiştir. (Ülgen, 2004)

Vergi Usul Yasası'nın 327'nci maddesinde yer alan tanımlamadan anlaşılacağı üzere gayri menkullerin ve gemilerin iktisadi kıymetlerini artıran ve gayrimenkulu genişletmek veya iktisadi kıymetini devamlı olarak artırmak maksadıyla yapılan giderler özel maliyet bedeli olarak kabul edilir. Bir başka anlatımla özel maliyet bedeli, iktisadi bir faaliyetin icrası için kiralanan gayri menkullerde, bizzat kiracı tarafından gayrimenkulu genişletmek ve iktisadi kıymetini devamlı olarak artırmak için yapılan değer artırıcı giderler ile kiracının faaliyetini yürütebilmek için oluşturduğu tesisatı ifade etmektedir. Buna göre,

bizzat kiracı tarafından yapılan ve gayrimenkulun değerini artıran harcamaların, özel maliyete konu olabilmesi için yapılan harcamalar sonucu oluşturulan değer in gayrimenkuldan ayrılması halinde gayrimenkulun zarara uğramış olması için, yapısının değişmesi veya değerinin azalması veya ayrılan parçanın tek başına bir iktisadi değerinin olmaması gerekmektedir.(Seviğ, 2004)

Özel Maliyetlerin amortismanına tabi iktisadi kıymet olup olmadığı yönündeki tartışmalar dolayısıyla yatırım indirimine konu edilip edilemeyeceği 5228(31.07.2004 tarih 25539 sayılı resmi gazetede 5228 yayınlanmış) sayılı yasa ile madde metninde yapılan değişikliğe kadar sürmüştür.&(Turut ve diğerleri , 2004)

Bina, arazi ve arsalar

Bina, arazi ve arsalar için yapılan harcamalar yatırım indirimi istisnası konu olmaz. Eski düzenlemede sadece inşa edilmiş veya inşa halinde satın alınan binalar için yatırım indiriminden yararlanılamıyordu. Mükelleflerin kendi bünyelerinde yaptıkları bina inşa harcamaları yatırım indirimine konu olabiliyordu. Yeni düzenleme ile ister satın alınsın ister bünyede inşa edilsin, bina harcamaları yatırım indirimi istisnasına konu edilmemektedir. Ancak bunun da bir istisnası bulunmaktadır. Buna göre, mal ve hizmet üretim yeri olarak kullanılmak üzere inşa edilen binalar için yapılan harcamalar yatırım indirimi istisnasına konu olabilecektir. Bu nedenle, satın almak suretiyle iktisap edilen binalar mal ve hizmet üretim yeri olarak kullanılsa dahi yatırım indiriminden yararlanamaz.(UYANIK, 2003)

Ayrıca eski düzenlemede kalkınma da öncelikli yörelerde yapılan personel lojmanları inşası için yapılan harcamalar yatırım indiriminden yararlanabiliyordu. Kalkınmada öncelikli yörelerde yatırım yapmak isteyen mükelleflerin diğer yörelere göre daha farklı biçimlerde teşvik edilmesi gerekmektedir. Yatırımcının yatırım yapacağı yerde çalıştıracağı personeline sosyal destekler sağlaması gerekmektedir. Yatırımcı için personel lojmanı bir maliyet olduğuna göre yatırımı yaparken personel lojmanı için yatırım indiriminden yararlanamayacağını göz önünde bulunduracaktır. Kalkınmada öncelikli yörelerde lojman inşasının yatırım indirimine konu harcamaların içine alınması daha uygun olacaktır. Arazi ve arsalar her ne kadar binanın maliyet unsuru içerisinde yer alsın da, gelir vergisi kanununun 19/4-7. maddesi uyarınca yatırım indiriminden yararlanamayacak iktisadi kıymetler arasında sayıldığından, binalar için yatırım indirimi uygulanırken arsa bedeli hariç değerleri dikkate alınacaktır.

Teşvik belgesi kapsamında olmayan, 24/04/2003 tarihinden önce mal ve hizmet üretim yeri olarak inşaatına başlanılan ve bu tarih itibarıyla inşaatı tamamlanmış bulunan binalar için bu tarihten sonra yapılan harcamalara yatırım indirimi istisnası uygulanacaktır. Ancak, bu tarihten önce yapılan harcamalar istisnadan yararlanamayacaktır. Mal ve hizmet üretim yeri olarak kullanılmakta olan veya başka amaçla inşa edilmiş olmasına rağmen, mal veya hizmet üretim yerine dönüştürülen binalar için yapılan tadilat, tamirat harcamalarına yeni bir inşa edilmemiş olduğundan yatırım indirimi uygulanamaz. Ancak mevcut üretim yerinin genişletilmesi amacıyla yapılan ilave binalara yatırım indirimi uygulanır.

4842 Sayılı Yasa İşığında Yatırım İndirimi Uygulaması

Mal ve hizmet üretim yeri kanunda açıkça belirtilmemekle beraber 22 sayılı gelir vergisi sirkülerinde aşağıdaki gibi açıklanmıştır. Mal üretim yeri; 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanunundan hareketle mal üretim yeri, bir maddenin vasıf, şekil, hassa ve terkiibini, makine, cihaz, tezgah, alet, veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri halinde imal veya istihsal edilen yerler ile maddelerin çıkarılıp işlendiği yerler olarak tanımlanabilir.

Üretim faaliyetine katkıda bulunan unsurlar arasında sayılan idari bölümler, depo, yemekhane, laboratuvar ve benzerleri, inşa edilen fabrika binası ve müştemilatında yer alıyorsa, mal üretim yeri olarak değerlendirilecektir. Ancak söz konusu bölümler, fabrika binası ve müştemilatının bulunduğu alanın dışında, ayrı bir yerde inşa edilmiş ise, mal üretim yeri olarak değerlendirilemez. Ayrıca fabrika binası ve müştemilatının bulunduğu alanda yer almasına rağmen, üretime katkısı bulunmayan, lojman, spor salonu, sosyal alanlar vb. de mal üretim yerleri dışındaki alanlardır.

Hizmet üretim yeri; yatırım indirimi uygulaması açısından, eğitim, sağlık, kültür, spor, turizm, haberleşme, reklamcılık, fuarcılık v.b. faaliyetlerin yapıldığı yerler hizmet üretim yerleridir. Hizmet üretimiyle ilişkisi dolaylı olmasına rağmen, hizmet üretim yeri kapsamında değerlendirilecek olan bölümlerin belirlenmesinde, mal üretim yerine ilişkin açıklamalar dikkate alınacaktır.

Mal ve hizmet üretimi ile doğrudan ilgili olmayan; alet, edevat, mefruşat ve büro demirbaşları

Eski düzenleme ve uygulamada alet, edevat, mefruşat ve büro demirbaşlarının yatırım indirimine konu olabilmeleri için, yatırım ve üretim ile doğrudan ilişkili olmaları şartı aranmaktaydı. Yatırım ve üretimle doğrudan ilişkili olmak esasen yatırımın üretkenliğini artırmak demektir. Yeni düzenlemede de alet, edevat, mefruşat ve demirbaşların yatırım indirimi istisnasına konu olabilmesi için mutlaka mal ve hizmet üretimiyle doğrudan ilgili olması gerekmektedir. Alet, edevat, mefruşat ve büro demirbaşlarının mal ve hizmet üretimi ile doğrudan ilgili olup olmadığının işletmelerin faaliyetlerine göre ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekir. İşletmede sürekli olarak kullanılmasına rağmen üretim sürecine doğrudan katılmayan masa, sandalye, televizyon, daktilo, mutfak ve temizlik aletleri, telefon, faks vb. alet ve araçlar bu kapsamdaki iktisadi kıymetlere örnek olarak sayılabilir. Ancak bazı işletmeler için söz konusu alet ve araçlar, mal veya hizmet üretimi ile doğrudan ilişkili olabilir. Örneğin, otel işletmeciliğinde kullanılan televizyon, masa, sandalye vb. demirbaşlar hizmet üretimi ile doğrudan ilişkili olduğundan yatırım indirimi istisnasından yararlanacaktır.

Binek otomobili ve benzeri kara taşıtları, yat, kotra, tekne ve benzeri motorlu deniz araçları ile uçak ve helikopter gibi hava taşıtları

Binek otomobili ve benzeri kara taşıtları, yat, kotra, tekne ve benzeri motorlu deniz araçları ile uçak ve helikopter gibi hava taşıtları için yatırım indirimi hesaplanmaz. Ancak, işletmenin esas faaliyet konusunun sayılan

taşıtların kısmen veya tamamen işletilmesi halinde yatırım indirimi istisnası uygulanabilecektir. Bir taşıtın binek otomobili benzeri taşıt olup olmadığı aracın niteliğine göre belirlenecektir. Nitelikleri itibariyle binek otomobili olarak kullanılacak yapıda olan panel van, kaptıkaçtı (Carry-all, Travel-all, Jeep - station) gibi taşıtlar, binek otomobili benzeri taşıtlar olarak değerlendirilecektir. Ancak, bu araçlar nitelikleri itibariyle binek otomobili olarak değil de, sadece yük taşımak amacıyla kullanılacak bir yapı arz etmesi durumunda, binek otomobili ve benzeri araçlar kapsamında değerlendirilmeyecektir. Örneğin; bir panel vanın sadece ön koltuklarının bulunması ve aracın arkasında koltuk ve cam bulunmaması durumunda, bu aracın binek otomobiline benzediğinden söz edilemez. İşletmenin esas faaliyet konusunun, belirtilen taşıtların kısmen veya tamamen işletilmesi olması halinde, yatırım indirimi istisnası uygulanabilecektir. Örneğin;

- Taşıt kiralama konusunda faaliyet gösteren şirketlerin kiralanmak üzere aktifine aldığı binek otomobilleri,
  - Yük veya yolcu taşımacılığı faaliyetinde yada ilaçlama faaliyetinde bulunan firmaların kullandığı uçaklar
  - Yat turizmi faaliyetinde bulunan firmaların aktifine kayıtlı yatları,
- yatırım indirimi istisnası kapsamında değerlendirilecektir.

Esas faaliyet konusu, yukarıda belirtilen taşıtların kısmen veya tamamen işletilmesi olmayıp, başka alanlarda faaliyet göstermekte olan işletmelerin satın aldığı bu taşıtlar yatırım indirimi istisnasından yararlanamazlar. Örneğin;

- Sigara veya ilaç satış, dağıtım ve pazarlaması yapan mükellefin, işletmesinde kayıtlı olan, dağıtım ve pazarlama faaliyetinde kullanılmak üzere satın aldığı binek otomobili,
  - Dayanıklı tüketim malları ticareti ile uğraşan mükellefin işletmesine kayıtlı olan binek otomobili,
  - Otel işletmesinin aktifinde kayıtlı olan ve müşterilerini gezdirmek amacıyla satın aldığı yatı,
  - İşçilerinin servisi için satın alınan panel van,
  - Otomobil alım-satımı faaliyetinde bulunan şirketin, satış öncesi test sürüşü yaptırmak amacıyla satın aldığı binek otomobilleri,
- işletmelerin faaliyetlerinde kullanılmış olsa bile, işletmelerin esas faaliyeti söz konusu araçların işletilmesi olmadığından, yatırım indirimi istisnası uygulanmayacaktır.

Burada söz konusu araçların yatırım indirimi istisnasından yararlanmasının şartı, işletmenin esas faaliyetinin araçların kısmen veya tamamen işletilmesi olması gerekmektedir. Ancak söz konusu araçların mal ve hizmet üretimi ile doğrudan ilgili olmasına göre ayırım yapılması bizce daha uygun olacaktır. Çünkü işletmenin faaliyet konusu, söz konusu araçların işletilmesi olmamasına rağmen, söz konusu araçların zaruri olarak işletmede mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerekebilmektedir. Örneğin sahillerde bulunan tatil köylerinde, yapılan işin özelliğinden dolayı hizmet üretiminde kullanılmak üzere tekne, yat, kotra ve benzeri motorlu aracın kullanılması gerekebilmektedir. Yine ilaç firmalarının personeline vermiş olduğu binek otomobillerinin işinde kullanılması

4842 Sayılı Yasa İşığında Yatırım İndirimi Uygulaması

için gereklidir. Burada dikkat edilirse söz konusu araçlar işletmelerin faaliyetini sürdürebilmeleri için gerekmektedir. Ancak yapılan düzenleme ile söz konusu araçlar işletme tarafından işletilmediğinden yatırım indirimi istisnasından yararlanamayacaktır.

Binek otomobili ve benzeri kara taşıtları dışında kalan kamyon, kamyonet, otobüs, minibüs, tır, tanker gibi araçlar, işletmenin faaliyetlerinde kullanılmak üzere satın alınmış olması halinde, yukarıdaki kısıtlamalara tabi olmaksızın, yatırım indirimi istisnası kapsamında değerlendirilecektir. (ÇILKOPARAN, 2003)

Örneğin; meşrubat dağıtım ve pazarlama işi ile uğraşan firmanın ürünlerinin dağıtımını amacıyla satın aldığı kamyon veya kamyonet bu kapsamdadır.

Yurt içinde veya dışında daha önce kullanılmış olan iktisadi kıymetler

Yeni düzenleme uyarınca yatırım indirimi istisnasına konu olacak amortismanına tabi iktisadi kıymetin mutlaka yeni olması, yani yurt içinde veya yurt dışında daha önce hiç kullanılmamış olması gerekmektedir. Eski düzenlemede de bu şart aynen yer almaktaydı.

Ancak yine eski düzenleme uyarınca, yurt dışında kullanılmış olsa bile Hazine Müsteşarlığınca uygun görülen makine ve tesislerin ithali halinde, bunlar yeni sayılıyordu. Yeni düzenlemede bu imkan ortadan kaldırılmıştır.

Yatırım indirimi istisnası bakımından yeni sayılmanın tek istisnası, yüzer havuzlar ile on iki yaşından küçük gemilerdir. Dolayısıyla daha önce yurt içinde veya dışında kullanılmış olsalar dahi yüzer havuzlar ile on iki yaşından küçük gemiler yatırım indirimi uygulamasında yeni sayılacaktır.

Yurt dışındaki yatırımlarda kullanılmak üzere alınan iktisadi kıymetler

Yatırım indirimi istisnasından yararlanacak olan iktisadi kıymetlerin yurt içinde kullanılmak üzere alınması gerekmektedir. Yurt içinde kullanılmak üzere alınan ve daha sonrada yurt dışına çıkarılan iktisadi kıymetlerin yatırım indirimi istisnasından yararlanıp yararlanamayacağı konusu tartışmalı olacaktır. Esas olarak burada istenilen iktisadi kıymetin yurt içinde kullanılmasının sağlanmasıdır. İktisadi kıymetlerin 2 yıl elde tutulması halinde mükellefler nasıl yatırım indirimi istisnasından yararlanabiliyorsa, iktisadi kıymetin alındığından itibaren en az 2 yıl yurt içinde kullanılması şartının getirilmesi yapılan düzenlemelere uygun olacaktır.

Uçak, helikopter, gemi gibi taşıtların esas kullanım amacı bir yerden bir yere mal ve insan naklidir. Faaliyetleri söz konusu araçların işletilmesi olan işletmelerin bu araçlarının, yapılan işin niteliği gereği yurt dışına çıkması doğaldır. Bu araçların niteliği gereği sürekli olmamak kaydıyla yurt dışında da kullanılmaları halinde yatırım indirimi istisnasından yararlanması gerektiğini düşünmekteyiz.

İKTİSADİ KIYMETLERİN ELDEN ÇIKARILMASI

Gelir Vergisi Kanunu'nun 19ncu maddesinin 5 inci fıkrasında, "yatırım indirimi istisnasına konu olan iktisadi kıymetleri aktife alındıkları tarihten itibaren iki yıl içinde elden çıkararak mükellefler, bu iktisadi kıymetlerle ilgili olarak yatırım indirimi istisnası uygulama hakkını kaybederler. Bu durumda daha önce yararlanılan yatırım indirimi istisnası için herhangi bir işlem yapılmaz." hükmü yer almaktadır. Buna göre;

-Yatırım indirimi istisnasına konu olan iktisadi kıymetlerin iki yıldan önce elden çıkarılması halinde, yararlanılmayan istisna tutarı yatırım indirimine tabi olmayacaktır. Daha önce yararlanılan istisna tutarı nedeniyle zamanında tahakkuk etmeyen vergiler için herhangi bir şey yapılmayacaktır.(KÜÇÜK, 2004)

-Söz konusu iktisadi kıymetlerin iki yıldan sonra elden çıkarılması halinde, satan veya devreden, yararlanılmayan istisna tutarından satıştan sonra da yararlanmaya devam edecektir.

-Yatırım indiriminden kısmen faydalanılmış veya hiç faydalanılmamış aktif değerleri satın veya devir alanların istisnadan yararlanmaları mümkün değildir.(Eraslan, 2004)

İnşaatı devam eden binaların satın veya devir alınmasından sonra yapılan harcamalara, bina yatırımları için gerekli koşulların sağlanması halinde, satın veya devir alanlarca yatırım indirimi istisnası uygulanacaktır.Burada aktife alma kavramı üzerinde durmak ve aktife alınmanın ne zaman gerçekleştiğini belirlemek önem taşımaktadır. Amortisman tabi iktisadi kıymetin aktife alınmasını, bu değer iktisap edilerek defter kayıtlarına geçirilmesi, değerlendirme gününde envantere dahil olması ve kullanılmaya hazır halde bulunması olarak değerlendirmek gerekir. Kullanılmaya hazır halde bulunma kavramı ise alındığı şekliyle kullanılacak iktisadi kıymetlerde sözleşme şartlarının yerine getirilip kıymetin teslim alınmasını veya gümrükten çekilip işletmeye dahil edilmesini, inşa veya imal edilen kıymetlerde ise, inşa veya imal işlerinin tamamlanarak inşaat veya imalat hesabından ilgili sabit kıymet hesabına alınmayı ifade eder. Aktife alınma açısından iktisadi kıymetin fiilen işletmede kullanılması değil, kullanılmaya hazır bulunması önemlidir.(KAYNAK, 2003).İki yıllık süre ise aktife alınmanın gerçekleştiği tarihten itibaren 730 günün geçmesi ile tamamlanacaktır. Bu sürenin hesabında takvim yılı değil, gün olarak iki yıllık sürenin dolup dolmadığı aranmalıdır. (Akyol, 2004)

Biz burada yatırıma konu olan iktisadi kıymeti iki yıl içinde elden çıkartarak mükelleflerin daha önce yararlandıkları iktisadi kıymetlere ilişkin bir işlem yapılmaması üzerinde durmak istiyoruz. Sadece eğer henüz yararlanmadığı bir tutar varsa (yani devreden yatırım indirimi tutarı) bu tutar için hakkını kaybedecektir. Bizce bu konu son derece suistimale açıktır. Mükelleflerin ihtiyaçları haricinde iktisadi kıymet alıp-satarak ödeyecekleri vergiyi azaltma yolunu seçmelerini önleyecek bir düzenleme bulunmamaktadır . Mükellefin yararlandığı yatırım indirimi tutarı mükellefin yanına kar kalmaktadır. Devralınan yatırım indiriminden yararlanılması bizce doğrudur. Çünkü yatırım indiriminin değişen yapısındaki iki esas unsur ekonomiye yeni iktisadi

4842 Sayılı Yasa İşığında Yatırım İndirimi Uygulaması

kıymetlerin kazandırılmasıdır. Bu uygulama ile iktisadi kıymete ihtiyacı olan işletmenin “yeni” sini alması teşvik edilmektedir. Ancak iki yıl dolmadan satanlar açısından hiçbir işlemin yapılamayacak olmasının sakıncalı olduğunu düşünmekteyiz. Şöyle ki, mükellef 31 aralıkta satın alıp aktifine kaydettiği bir iktisadi kıymet için yatırım indiriminden yararlanabilecek midir? İktisadi kıymet ertesi yıl 1 ocakta satarsa ne olacaktır? Mevcut düzenlemeler doğrultusunda bu mükellef yatırım indiriminden yararlanabilecek olup, yapılabilecek bir işlem yoktur. Buradaki temel amaç ekonomiye temel yeni bir iktisadi kıymet katılması olabilir. Ancak sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belgelerin bu kadar yoğun olduğu, denetim oranının ise çok düşük olduğu ülkemizde bu işlemlerin sadece kağıt üzerinde yapılabilir olması ihtimali göz ardı edilmemelidir. Yine aynı holding çatısı altındaki kuruluşlar veya birbiri ile danışıklı işlemler yapabilecek şirketlerin muvazaalı işlemleri ayrıca bir denetimi gerektirir. Yatırım indirimi uygulamalardaki kontrol mekanizmasının da kaldırıldığı düşünülürse konunun önemli bir kez daha anlaşılacaktır. (Yıldırım, 2004)

SONUÇ

Yatırımların teşviki amacıyla gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine tanınan yatırım indirimi istisnasında 4842 sayılı kanunla önemli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerin amacı yatırım indirimi uygulamasının daha etkin ve basit hale getirilmesi, mükellef ile vergi idaresinin iş ve işlemlerini azaltmasıdır. Bu amaçla yatırım teşvik belgesi uygulaması kaldırılmış, yatırım indirimi uygulamasındaki sektörel ve bölgesel ayrımlar kaldırılmıştır. Yatırım indirimi oranı tek oran haline getirilerek karın dağıtılmaması halinde vergi yükü azaltılmıştır. Gelişmekte olan ülkelerin aşırı üretim sonucu stoklarının eritilmesinin yolu, gelişmekte olan ülkelerin tüketim düzeyinde bu ekonomilere eklenmelerine bağlıdır. Bunun içinde neo-klasik serbest dış ticaret vasıtasıyla açık pazara dönüştürülen ülkemizde yatırım ve üretim üzerindeki teşviklerin kaldırılması, kısacası ihracata dönük iç Pazar için üretim yapılması istenmektedir. Küçük ve orta ölçekli işletmeleri korumak ve ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak bir yatırım indirimi uygulaması kısır kalacaktır. Çağdaş bir vergi sisteminin tek amacı , kamu giderlerinin finansmanı değildir. Vergi politikası, dinamik bir üretim faktörü olan teknolojik gelişmenin teşviki, işgücü potansiyelinin nitelik ve nicelik bakımından artırılması ve nihayet yatırımları teşvik ederek ulusal üretimi artırmasıdır. Bu açıdan bakıldığında yürürlüğe girdiği 1963 yılındakine göre daha özendirici bir yatırım indirimi sistemine ihtiyaç vardır.(İLERİ, 2003)

KAYNAKLAR

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu. 6.1.1961 Gün ve 10700 Sayılı Resmi Gazete’de Yayınlanmıştır

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu. 10.6.1949 Gün ve 7229 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır

AHKEMOĞLU, M.(2004). “Yatırım İndiriminde Endeksleme”, Vergi Dünyası, 271, Mart 2004:25.

- AKYOL, M. E.(2004). ” Yatırım İndirimine Konu Aktif Değerlerin Elden Çıkarılması”, Mükellefin Dergisi, Ağustos 2004, 8,s.28-29
- ALTINDAĞ,M.(2004).” Yatırım İndirimi İstisnasında Yeni Uygulama”, Vergi Dünyası, 272 Nisan 2004 :37.
- ÇALIŞKAN,K.(2004). “ Özel Maliyetlerde Yatırım İndirimi Uygulanabilir mi”, Vergi Dünyası, 274 Haziran 2004:99/101
- ÇILKOPARAN, Y.(2003). “Yatırım İndiriminde Endeksleme”, Vergici ve Muhasebeci İle Diyalog, 187, Kasım 2003:18
- DEMİRBİLEK, K.(2004), “Yatırım İndirimi İstisnasından Yararlanma Şartlarını Taşıyan A.T.İ.K.lerin Finansal Kiralama İle Temin Edilmesi Halinde Oluşacak Vergi Yükünün Değerlendirilmesi”, Vergici ve Muhasebeci İle Diyalog, 192 Nisan 2004:120.
- ERASLAN, H.(2004). “Yatırım İndirimine Konu İktisadi Kıymetlerin Satılması ya da Devredilmesi Halinde Özellik Arz Eden Hususlar”, Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog, 194:58.
- GÜMÜŞAY,S.(2004). “Son Yapılan Düzenlemeler Işığında Yatırım İndirimi Müessesesi”, Vergici ve Muhasebeci İle Diyalog, 191, Mart 2004:119.
- İLERİ,Y.(2003). “Yatırım İndirimindeki Kırılmaların Ekonomiye Etkileri”, Vergi Dünyası, 267, Kasım 2003:180.
- KAYNAK, Harun.(2003). “4842 Sayılı Kanun’la Yapılan Değişiklikler Sonrası Yatırım İndiriminde Özellik Arz eden Durumlar”, Vergi Dünyası, 263, Temmuz 2003:71.
- KOÇAK, S.(2003) “Yatırım İndirimi İstisnası Stopaja Tabi midir?”, Mali Çözüm, 63: 43.
- KÜÇÜK, M.(2004). “Yatırım İndirimi ve Endeksleme”, Vergi Dünyası, 273, Mayıs 2004:32.
- MAYA,Ü.(2003). “4842 Sayılı Kanun Sonrasında Yatırım İndirimi Uygulaması”, Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog, 185, Eylül 2003:5.
- MAVRAL, Ü.(2003).”Yatırım İndirimi Uygulamasında 4842 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler”, Vergici ve Muhasebeci İle Diyalog, 186, Ekim 2003:135.
- Özkara ,M.(2004). “ Yeni Düzenlemeler Işığında Yatırım İndirimi İstisnası Uygulaması”, 28.09.2004 ,www.alomaliye.com
- SEVİĞ,V.(2004).”Özel Maliyet Harcamaları ve Yatırım İndirimi” , Dünya 15.09.2004, Çarşamba.
- SEZGİ, Ö.ve ŞEKER ,S.(2004). ” Özel Maliyetler Yatırım İndiriminden Yararlanabilir mi Tartışması”, Vergi Dünyası, 275, Temmuz 2004:45-49
- SONER, Ü.”(2004).” Yatırım İndirimine Konu Olmayacak Harcamalar”, Vergi Dünyası, 274, Haziran 2004:123.
- TEKİN, C.(2003). “4842 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Uyarınca Yatırım İndiriminden Yapılacak Gelir Vergisi Tevkifatı”, Vergici ve Muhasebeci İle Diyalog, 183, Temmuz 2003:129.
- TURUT,Ş.(2003). “ Özel Maliyetlerde Yatırım İndirimi,” Vergi Dünyası, 273 Mayıs 2004.:125/127.
- UYANIK, A.(2003). “4842 Sayılı Kanun Sonrası Yatırım İndirim İstisnası”, Vergici ve Muhasebeci İle Diyalog,, 182 , Haziran 2003: s.61.

4842 Sayılı Yasa Işığında Yatırım İndirimi Uygulaması

YILDIRIM, E.S.(2004). “Yatırım İndiriminde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi ve İlginç Bir Örnek” Vergi Raporu, 68:92.

YILDIZ,M.(2004).”Güncel Yatırım İndirimi Uygulaması ve 4842 Sayılı Kanun Sonrası Oluşacak Yeni Durum”,Mali Çözüm , 62:232.

YİĞİTBAŞI, A.(2004). “Son Düzenlemeler Doğrultusunda Yatırım İndirim İstisnası”, Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog, 194, Mayıs 2004:96.